

Ordføreren (N. P. Jensen): Ved Oktroj af 4. Juli 1818 fik Nationalbanken Eneret paa Udstedelsen af Sedler for et Tidsrum af 90 Aar. Denne Eneret udløber altsaa til næste Aar den 31. Juni, og det er altsaa klart, at vi saa snart som muligt maa faa en Ordning af vort Seddelpengevæsen. I det Øjeblik, vi staa overfor en saadan ny Ordning, bliver ret naturligt det første Spørgsmaal, der melder sig til Overvejelse, det, om vi skulle blive ved i den hidtidige Skure, maaske med visse Ændringer, eller gaa over til et helt andet Grundlag. I saa Henseende er der fra det socialdemokratiske Mindretal i Udvalget rejst Ønske at, at vi skulde gaa over til en Statsbank, hvor Staten direkte tog Seddeludstedelsen i sin Haand, direkte tog den Fordel, som det er at have en Seddeludstedelsesret. Denne Tanke har imidlertid ikke vundet Anerkendelse hos de andre Partier i Udvalget, idet alle, bortset fra dette Mindretal, have været fuldstændig enige om, at vi helst maatte blive ved den hidtidige Ordning med visse Ændringer, altsaa en privat Bank, som Staten overdrager Seddeludstedelsesretten til.

Samtidig med, at det store Flertal i Udvalget saaledes i det væsentlige har ment at maatte bibeholde den nuværende Ordning, have vi været enige om at anerkende det af den højtærede Minister forelagte Lovforslag som et i alt væsentlig acceptabelt Grundlag. Der er ganske vist fra Udvalget stillet adskillige Ændringer, som jeg senere skal komme til — foruden Ændringer fra flere Mindretal — men Udvalgets Ændringer ere gennemgaaende af meget lidt indgaaende Natur.

Naar det store Flertal i Udvalget saaledes har ønsket at blive paa det bestaaende Grundlag med visse Ændringer, er det i væsentlig Grad i Erkendelse af, at den Bank, vi have, under den hidtidige Ordning har været i Stand til at bringe vort Pengevæsen paa Fode efter den Orden, det laa i efter Statsbankerotten i 1813, og alt, hvad dermed stod i Forbindelse, i Erkendelse af, at den nuværende Nationalbank har holdt vort Pengevæsen i mønsterværdig Orden i den Tid, der er gaaet siden 1840, da den første Gang fik bragt det i Orden. Vi haabe, at den Ro og Besindighed, som har præget Bankens Ledelse paa Seddelpengevæsenets Omraade, i det hele ogsaa maa blive ved i Fremtiden. Det allervigtigste af de Spørgsmaal, som ligge for, er jo nemlig at faa Pengevæsenet ordnet paa en saadan Maade, at vi i

det hele kunne se Fremtiden trygt i Møde paa det økonomiske Omraade. Et usolidt, skrøbeligt Pengevæsen er en stor Ulykke for et Land, og da vi nu have en Bank, der har vist, at den er i Stand til at ordne Pengevæsenet, have vi ment, at der ikke for Tiden er tilstrækkelig Grund til at gaa til en anden Ordning.

I Erkendelse af, at Nationalbanken for saa vidt kan siges hidtil at have gjort sine Sager godt — om jeg maa bruge et saa almindeligt Udtryk —, er det store Flertal i Udvalget enigt om at søge en Forlængelse af Nationalbankens Oktroj. Nu maa man imidlertid indrømme, at da Oktrojen af 4de Juli 1818 blev given, blev Nationalbanken stillet overfor en Opgave, som var alt andet end let. Landets Pengevæsen var derangeret, der havde været forceret Udstedelse af Sedler, og vi havde haft Statsbankerot i 1813. Al den Ulykke, som var strømmet ind over Landet af de Grunde, jeg har nævnt, skulde Nationalbanken nu afhjælpe, og det tog lang Tid, lige op til Aaret 1840, inden det lykkedes Nationalbanken at faa bragt Orden i Seddelpengevæsenet og faa Sedlerne bragte til Pari. De store Opgaver, Nationalbanken den Gang blev stillet overfor, løste den, og vi maa erkende, at den den Gang bragte betydelige Ofre for at løse dem. Det Udbytte, vi have set Nationalbanken give i de senere Aartier, har derfor ikke alene været det almindelige bankmæssige Udbytte, men maa til en vis Grad regnes som en Slags Vederlag for de Ofre, Nationalbanken har bragt i de første Aartier af dens Bestaaen.

Den Slags store Opgaver, som Banken blev stillet overfor den Gang, foreligge imidlertid heldigvis ikke mere. I det Øjeblik, vi nu staa og skulle skabe en ny Ordning, maa vi sige, at Fortiden har gjort op med sig selv. De Ofre, Nationalbanken bragte i de første Aartier, har den faaet Erstatning for gennem den Stilling, den har haft i de senere Tider, og i det Øjeblik vi staa saadan, kunne vi altsaa sige, at Fremtidens Ordning, som tilsigtes her, for saa vidt godt kunde laves uden noget som helst Hensyn til Fortiden, men selvfølgelig er der jo alligevel ingen Grund til, naar der ikke kan vindes noget særligt ved det, derfor at bryde med Fortiden. Jeg siger dette, fordi der selvfølgelig kunde være andre Banker her i Landet, som kunde være lige saa vel funderede og lige saa vel ledede som Nationalbanken, men der vil ingen Grund være til at gaa bort fra den Bank, der har røgtet sit